

## DAS INNERE LYMPHGEFÄSSYSTEM DER ORGANE

(Sistemul limfatic vascular intern al organelor)

*Rényi-Vámos Ferenc* (Akadémiai Kiadó, Budapesta, 1960. Traducere de Faragó Adám).

Numărul volumelor Editurii Academiei Maghiare s-a îmbogățit cu o nouă lucrare: recent a apărut monografia lui Rényi-Vámos Ferenc: „Das innere Lymphgefäßsystem der Organe”, o lucrare amplu documentată bazându-se în același timp pe un material experimental propriu, deosebit de valoros.

După un scurt istoric al cercetărilor efectuate în domeniul sistemului limfatic, autorul împarte monografia în două părți mari. Prima, cu caracter general, cuprinde în 3 capitole aspectele anatomice, fiziologice și patologice ale sistemului limfatic. În introducere autorul subliniază caracterul relativ lacunar și contradictoriu al datelor referitoare la importanța etiologică și patologică a sistemului limfatic, spre deosebire de cunoștințele bogate și precise pe care le avem în legătură cu vasele sanguine, elementele figurate ale sângelui, celulele parenchimatose și substanța fundamentală. De aceea monografia își propune obiectivul important de a da, în lumina cercetărilor efectuate de autor timp de mai multe decenii, o sinteză creatoare a relațiilor morfologice, fiziologice, patologice și clinice ale sistemului limfatic.

În capitolul anatomie, monografia face o prezentare critică a metodelor de examinare morfologică a sistemului limfatic (injectare și impregnație). În organe sistemul limfatic debutează într-un mod închis, în chip de manșă, ceea ce înseamnă că capilarele limfatice formează un sistem tubular închis, fără orificii. Apoi autorul se ocupă de caracterizarea morfologică generală a capilarelor limfatice. El constată că unele organe în care rețeaua capilarelor sanguine este abundentă dispun de capilare limfatice mult mai puține, iar în foarte multe organe există și teritorii fără circulație limfatică. După aceea autorul prezintă legăturile limfatico-venoase.

Capitolul de fiziologie al părții generale începe prin prezentarea mecanismului de apariție a limfei. În considerațiile introductive se atrage atenția asupra unei importante greșeli de denumire: cu toate că limfa se formează din sucii țesutului nu poate fi considerată identică cu acesta. Mecanismul de formare a limfei este prezentat în lumina schimbului de lichid dintre sânge și teritoriile intertisulare precum și dintre teritoriile intertisulare și rețeaua limfatică. Datele referitoare la compoziția și cantitatea limfei se bazează pe numeroase elemente bibliografice și cercetări personale. De o deosebită importanță sînt datele referitoare la conținutul în proteină al limfei precum și cele în legătură cu originea și compoziția acesteia. Autorul analizează amănunțit raportul dintre limfă și conținutul în fermenți, hormoni și anticorpi al sîngelui la fel ca și morfologia și originea elementelor figurate care se găsesc în limfă. Apoi sînt prezentați factorii care au un rol în reglarea circulației limfatice.

Capitolul de patologie începe cu cauzele insuficienței de circulație a limfei (cauze mecanice, funcționale și dinamice), precum și cu rolul pe care îl are circulația limfatică insuficientă în producerea fibrozei. Autorul subliniază faptul că noul țesut conjunctiv se formează acolo unde există o stază proteinică. În felul acesta staza proteică rezultată din insuficiența circulației limfatice duce la formarea unor noi fibre de țesut conjunctiv și în sfârșit la scleroză. Observațiile făcute în cursul hidronefrozei experimentale și ale altor cercetări atrag atenția asupra faptului important că procesele inflamatorii de continuitate se extind în organe (rinichi, uter, căile biliare etc.), nu prin intermediul vaselor limfatice ci prin intermediul țesutului grăos și conjunctiv. Pentru a ilustra concluziile patologice nejuște care se pot formula pe baza unor cunoștințe morfologice eronate, autorul amintește exemplul părerilor contradictorii care au existat mai demult. În același timp el relevă că în anumite cazuri marile vase limfatice și ganglionii limfatici regionali au un rol în transmiterea proceselor inflamatorii ale unui organ apropiat sau al unui țesut; aici însă pot fi luate în considerare nu capilarele limfatice din interiorul organului ci vasele limfatice conducătoare dinafara parenchimului. Infiltrația celulară nu este o noțiune identică cu capilarele limfatice. În aceeași ordine de idei autorul subliniază rolul negativ al sistemului limfatic în transmiterea metastazelor tumorale.

În ceea ce privește legătura dintre sistemul limfatic și obturările venoase monografia insistă asupra caracterului concret al acestei probleme utilizând numeroase exemple: În anumite cazuri porțiunea obturată poate fi degrevată nu numai de circulația colaterală ci și de circulația limfatică, iar în alte cazuri acest lucru nu se constată. În legătură cu relațiile limfatice vasculare din sistemul de excreție al unor organe autorul accentuează rolul degrevant considerabil al sistemului limfatic în cursul obturării cailor urinare coledocului și ductului pancreatic. În această privință un factor important este și producerea de limfă a vaselor limfatice.

În partea a doua care este mult mai dezvoltată autorul prezintă de-a lungul celor 22 de capitole, anatomia și anatomia patologică macroscopică și microscopică a rețelei limfatice vasculare din organe (plămâni, inimă, aparatul digestiv, organele de excreție, organele genitale, glande cu secreție internă, mușchi, sistemul nervos, piele etc.) În lumina relațiilor patologice și etiopatologice.

În introducere autorul mai menționează că lucrarea sa nu este un manual ci o monografie, astfel încât ea nu îmbrățișează toate problemele în legătură cu acest subiect, ci numai pe cele mai importante studiate de el. În ciuda acestui fapt autorul a reușit totuși ca, bazându-se pe numeroase date bibliografice bine selecționate și pe o valoroasă contribuție personală să-și realizeze obiectivul propus formulând o sinteză creatoare a acestei probleme la nivelul exigent al unui tratat. Ținând seama atât de conținutul cât și de dimensiunile acestei monografii ea poate fi utilizată cu folos atât de cercetătorii de laborator, de morfolozi, de fiziopatologi cit și de medicii practicieni.

Traducătorul și editura merită recunoștința noastră pentru condițiile tehnice ireproșabile în care a fost publicată această lucrare.

*Ienő Mody*